

פָּתַח, (שיר השירים ח) מִי יִתְנַף כָּאֵח לִי יוֹנֵק שְׂדֵי אִמִּי אֲמַצְאָךְ בַּחוּץ אֲשַׁקֶּךָ גַּם לֹא יִבְזוּ לִי. הָאֵי קָרָא אִוְקֻמוּהָ חֲבֵרְיָא, אֲבָל הָאֵי קָרָא כְּנִסְתַּי שְׂרָאֵל אֲמָרוּ לְמַלְכָּא דְשַׁלְמָא דִּילֵיהּ. מִי יִתְנַף כָּאֵח לִי, כְּיוֹסֵף עַל אַחֵיו, שְׂאֵמֵר וְעֵתָה אֵל תִּירָאוּ אֲנִי אֲכַלְכַּל אֶתְכֶם וְאֵת טַפְכֶם. וְתַן לְהֶם מְזוֹן וְזֵן אוֹתָם בְּרַעֲב. מִשּׁוּם כָּף, מִי יִתְנַף כָּאֵח לִי.

דְּבַר אַחֵר מִי יִתְנַף כָּאֵח לִי - זֶה יוֹסֵף, אֵל הַשְׂכִּינָה, שְׁנֵאֲחֵז עִמָּה וְנִדְבַק עִמָּה. יוֹנֵק שְׂדֵי אִמִּי - שְׁהָרִי אִז אַחֵיהּ וּשְׁלָמָה עִמָּהֶם. אֲמַצְאָךְ בַּחוּץ - בְּתוֹף הַגְּלוּת, שְׁהֵא בְּאַרְץ אַחֲרַת. אֲשַׁקֶּךָ - כְּדִי לְהַדְבִּיק רוּחַ עִם רוּחַ. גַּם לֹא יִבְזוּ לִי - אֵף עַל גַּב שְׂאֵנִי נִמְצְאָת בְּאַרְץ אַחֲרַת

בֵּא רָאָה שְׂיוֹסֵף, אֵף עַל גַּב שְׂאֵחֵיו לֹא הָיוּ לוֹ כְּמוֹ אַחִים כְּשֶׁנִּפְלַל בִּידְיָהֶם, הוּא הָיָה לְהֶם כְּמוֹ אֵח כְּשֶׁנִּפְלְוּ בִּידּוֹ, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ שְׁכָתוּב (בְּרַאשִׁית א) וַיִּנְחַם אוֹתָם וַיְדַבֵּר עַל לִבָּם, כִּפְלֵ הוּא דְבַר, עַל לִבָּם.

וְבֵא וּרְאָה מַה כְּתוּב, וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אַחֵיו. זֶה שְׁמַעוֹן וְלוֹי שְׁהֶם הָיוּ וְדָאִי אַחִים כִּפְלֵ, מִשּׁוּם שְׁבָאוּ מִצַּד הַדִּין הַקָּשָׁה, וּמִשּׁוּם כָּף רְגִזָּם הוּא רְגִזוֹ שֶׁל הַרְגָּ בְּעוֹלָם, כְּמוֹ שְׁנֵאֲמַר (שם מט) אָרוּר אֲפָם כִּי עָז וְעִבְרָתָם כִּי קִשְׁתָּהּ

בֵּא רָאָה אֵת סוּד הַדְּבַר, יֵשׁ רְגִזוֹ וַיֵּשׁ רְגִזוֹ. יֵשׁ רְגִזוֹ שְׁהוּא מְבַרְךָ מִמַּעַלָּה וּמִמַּטָּה, וְנִקְרָא בְּרוּךְ, כְּמוֹ שְׁנֵתְבָאָר שְׁכָתוּב (שם יד) בְּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֲלִיּוֹן קִנְיָה שְׁמַיִם וְאַרְצָה, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ. וַיֵּשׁ רְגִזוֹ מְקַלְל לְמַעַלָּה וּמִמַּטָּה, כְּמוֹ שְׁנֵתְבָאָר, שְׁנִקְרָא אָרוּר, שְׁכָתוּב (שם א) אָרוּר אֲתָה מִכָּל הַבְּהֵמָה

דְּאִקְרִי אָרוּר. דְּכָתִיב, (בְּרַאשִׁית

פָּתַח, (שיר השירים ח) מִי יִתְנַף כָּאֵח לִי יוֹנֵק שְׂדֵי אִמִּי אֲמַצְאָךְ בַּחוּץ אֲשַׁקֶּךָ גַּם לֹא יִבְזוּ לִי. הָאֵי קָרָא אִוְקֻמוּהָ חֲבֵרְיָא, אֲבָל הָאֵי קָרָא כְּנִסְתַּי שְׂרָאֵל אֲמָרוּ לְמַלְכָּא דְשַׁלְמָא דִּילֵיהּ. מִי יִתְנַף כָּאֵח לִי, כְּיוֹסֵף עַל אַחֵיו, דְּאֵמֵר, (בְּרַאשִׁית ג) וְעֵתָה אֵל תִּירָאוּ אֲנִי אֲכַלְכַּל אֶתְכֶם וְאֵת טַפְכֶם. יָהֵב לוֹן מְזוֹנָא וְזֵן לְהוּ בְּכַפְנָא. בְּגִין כָּף מִי יִתְנַף כָּאֵח לִי.

דְּבַר אַחֵר מִי יִתְנַף כָּאֵח לִי, דָּא יוֹסֵף, לְגַבְהָ דְשְׁכִינְתָּא דְאֶתְאַחַד עִמָּה וְאֶתְדַבַּק בִּיהָ. יוֹנֵק שְׂדֵי אִמִּי, דְּהָא כְּדִין אַחֵיהּ וּשְׁלִימוֹ בְּהַדְיָיְהוּ. אֲמַצְאָךְ בַּחוּץ, גּוֹ גְלוּתָא, דְּאִיְהוּ בְּאַרְעָא אַחֲרָא. אֲשַׁקֶּךָ, בְּגִין לְאֶתְדַבְּקָא רוּחָא בְּרוּחָא. גַּם לֹא יִבְזוּ לִי, אֵף עַל גַּב דְּאָנָא בְּאַרְעָא אַחֲרָא.

הָא חֲזִי, דְּיוֹסֵף אֵף עַל גַּב דְּאֵחֵיו לֹא הָיוּ לֵיהּ כְּאֵחִין כִּד נִפְלַל בִּידְיָיְהוּ. אִיְהוּ הָיָה לוֹן כְּאֵחָא כִּד נִפְלְוּ בִּידְיָהּ, וְהָא אִוְקֻמוּהָ. דְּכָתִיב, (בְּרַאשִׁית ג) וַיִּנְחַם אוֹתָם וַיְדַבֵּר עַל לִבָּם, כִּכְלָא דְבַר עַל לִבְיָיְהוּ.

וְהָא חֲזִי, מַה כְּתִיב וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אַחֵיו, דָּא שְׁמַעוֹן וְלוֹי דְּאִינוּן הָיוּ אַחִין וְדָאִי כִכְלָא, בְּגִין דְּקָא אֲתוּ מִסְטָרָא דְּדִינָא קִשְׁתָּא. וּבְגִין כָּף רוּגְזָא דְלֵהוּן, אִיְהוּ רוּגְזָא דְקִטְלָא בְּעַלְמָא. כְּמָה דְאֵת אֲמַר (בְּרַאשִׁית מט) אָרוּר אֲפָם כִּי עָז וְעִבְרָתָם כִּי קִשְׁתָּהּ.

הָא חֲזִי, רְזָא דְמַלְהָ, אִית רוּגְזָא וְאִית רוּגְזָא. אִית רוּגְזָא דְאִיְהוּ מְבַרְכָא מְעִילָא וּמִתְתָּא, וְאִקְרִי בְרוּךְ, כְּמָה דְאֶתְמַר דְּכָתִיב (בְּרַאשִׁית יד) בְּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל עֲלִיּוֹן קִנְיָה שְׁמַיִם וְאַרְצָה וְהָא אִוְקֻמוּהָ. וְאִית רוּגְזָא דְאִיְהוּ אֶתְלִטְיָא לְעִילָא וְתִתָּא, כְּמָה דְאֶתְמַר